

Μάθημα / Τάξη**ΑΡΧΑΙΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΑ****Ημερομηνία**

25/ 2/ 2024

Επιμέλεια Διαγωνίσματος**ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΤΜΗΜΑ****Ενδεικτικές Απαντήσεις**

A1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες γράφοντας το αντίστοιχο χωρίο του κειμένου που το επιβεβαιώνει.

1. Ο Πολύβιος αναφέρει ότι για τους Αρκάδες η ενασχόληση με τη μουσική δεν ήταν κάτι αναγκαίο, αλλά κάτι προαιρετικό. **Λανθασμένη**
Μουσικήν [...] πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὄφελος ἀσκείν, Ἀρκάσι δὲ καὶ ἀναγκαῖον

2. Οι Αρκάδες καθιέρωσαν την καλλιέργεια της μουσικής και του τραγουδιού, με σκοπό να καλυτερεύσουν την καθημερινότητά τους. **Σωστή**
Ταῦτά τέ μοι δοκοῦσιν οἱ πάλαι παρεισαγαγεῖν οὐ τρυφῆς καὶ περιουσίας χάριν, ἀλλὰ θεωροῦντες μὲν τὴν ἐκάστων αὐτουργίαν καὶ συλλήβδην τῶν βίων ἐπίπονον καὶ σκληρόν, θεωροῦντες δὲ τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, ἣτις αὐτοῖς παρέπεται διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα.

(Μονάδες: 2)

A2. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το παρακάτω χωρίο του κειμένου: «*Καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων ἀρνηθῆναί τι μὴ γινώσκειν οὐδὲν αἰσχρὸν ἠγοῦνται, τὴν γε μὴν ὠδὴν οὐτ' ἀρνηθῆναι δύνανται διὰ τὸ κατ' ἀνάγκην πάντα μανθάνειν, οὐθ' ὁμολογοῦντες ἀποτρίβεσθαι διὰ τὸ τῶν αἰσχρῶν παρ' αὐτοῖς νομίζεσθαι τοῦτο.*» (Μονάδες: 2)

«Και από τα άλλα μαθήματα δεν θεωρούν καθόλου ντροπή να παραδεχτούν ότι δεν γνωρίζουν κάτι, το τραγούδι όμως ούτε μπορούν να το αρνηθούν επειδή υποχρεωτικά όλοι το μαθαίνουν, ούτε, αν το παραδεχτούν, μπορούν να απαλλαγούν από αυτό, επειδή αυτό θεωρείται ντροπή στα μέρη τους».

A3. Πώς αιτιολογεί ο ιστορικός την επιλογή των παλαιότερων κατοίκων της Αρκαδίας να καθιερώσουν την καλλιέργεια της μουσικής και του τραγουδιού και πώς αξιολογείτε την άποψη του;

(Μονάδες: 2)

Οι πρόγονοι των Αρκάδων καλλιέργησαν αυτή τη στενή σχέση με το χορό και τη μουσική, διότι η ενασχόληση τους με αυτά στόχευε στη ξεκούραση από την επίμοχθη καθημερινότητα, στην ευαισθητοποίηση και στη κοινωνικοποίηση των ανθρώπων. Ακόμα πίστευαν ότι με την μουσική και το χορό επιτυγχανόταν ο εξευγενισμός των ηθών αλλά και

η μείωση επίδρασης του αγρίου περιβάλλοντος και των καιρικών συνθηκών και θα διέπλαθαν θετικά την προσωπικότητα τους. Τέλος, η μουσική για αυτούς ήταν το ύψιστο αγαθό και σε καμία περίπτωση δεν το χρησιμοποιούσαν για να καλλιεργήσουν τη φιληδονία ή την επίδειξη πλούτου.

B1. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω λέξεις: **δόγμα, παρείσακτος, διατριβή, λάφυρο.**

(Μονάδες: 2)

δόγμα: δοκοῦσιν / **παρείσακτος:** παρεισαγαγεῖν / **διατριβή:** ἀποτρίβεσθαι / **λάφυρο:** συλλήβδην

B2. Να χωρίσετε τις ακόλουθες σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους μέρη και κατόπιν να δημιουργήσετε μια νέα σύνθετη λέξη της νέας ελληνικής χρησιμοποιώντας το β' συνθετικό τους: **φιλοτιμία, αὐτουργίαν.**

(Μονάδες: 2)

Φιλοτιμία: φίλος + τιμή / έντιμος
αὐτουργίαν: αὐτός + ἔργον / εργοδότης

G1. Να τοποθετήσετε τα παρακάτω επίθετα στο βαθμό που ανήκουν και στη συνέχεια να τα αντικαταστήσετε στους άλλους βαθμούς στο γένος και στον αριθμό που βρίσκονται.

	Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
τοὺς ἀρίστους	ἀγαθοὺς	ἀμείνονας/ἀμείνους	ἀρίστους
τοὺς χείρους	κακοὺς	χείρονας/ χείρους	χειρίστους
ταῖς αἰσχροῖς	αἰσχροῖς	αἰσχίοσι(ν)	αἰσχίσταις

(Μονάδες: 3)

G2. Να αντικαταστήσετε εγκλιτικά τα παρακάτω ρήματα στον αόριστο β':

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
εἶδες	ἴδης	ἴδοις	ἰδὲ
ἀνεβάλετε	ἀναβάλητε	ἀναβάλοιτε	ἀναβάλετε
ἤρουν	εὐρωσιν	εὐροῖεν	εὐρόντων

(Μονάδες: 3)

Δ1. Να προσδιορίσετε το συντακτικό ρόλο των υπογραμμισμένων λέξεων.

Μουσικὴν [...] πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὄφελος ἀσκεῖν, Ἀρκάσι δὲ καὶ ἀναγκαῖον. [...] Παρὰ μόνοις γὰρ Ἀρκάσι πρῶτον μὲν οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ἄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμους τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας, οἷς ἔκαστοι κατὰ τὰ πάτρια τοὺς ἐπιχωρίους ἤρωας καὶ θεοὺς ὕμνοῦσι.

(Μονάδες: 2)

ἀσκειν: τελικό απαρέμφατο ως υποκείμενο στην απρόσωπη έκφραση ὄφελος ἐστίν (ετεροπροσωπία)

ἄδειν: τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα ἐθίζονται

ἕκαστοι: υποκείμενο στο ρήμα ὑμνοῦσι

τοὺς ἐπιχωρίους: ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο ἥρωας

Δ2. Να επιλέξετε την απάντηση που δηλώνει το σωστό είδος της γενικής σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις.

1. Ὁ ἄπειρος γραμμάτων οὐ βλέπει βλέπων.

α. διαιρετική, β. υποκειμενική, γ. **αντικειμενική**, δ. κτητική.

2. Οὗτος ἐτίμα τὴν μητέρα ἧττον (= λιγότερο) ἐμοῦ.

α. ιδιότητας, β. ὕλης, γ. αντικειμενική, δ. **συγκριτική**.

3. Νόμοι Σόλωνος.

α. διαιρετική, β. ιδιότητας, γ. **του δημιουργού**, δ. κτητική

4. Ἡ ἀγορὰ μεστή ἦν ἵππων.

α. κτητική, β. **αντικειμενική**, γ. περιεχομένου, δ. ιδιότητας.

(Μονάδες: 2)

